SKIKKETHETSVURDERING

Roger Hagen & Simen Sveen Gudbrandson

DUS

Psykologisk Institutt, UiO

PLAN FOR INNLEGGET

- Hva betyr det å være skikket?
- Skikkethet på profesjonsstudiet i psykologi
- Skikkethetsbygging
- Hvordan skape strukturer for skikkethetsbygging?
- Våre erfaringer fra PSI
- Hvis tid en refleksjonsoppgave
- Spørsmål til slutt

HVA BETYR DET Å VÆRE SKIKKET?

- Å være "skikket" betyr å være egnet og kompetent for en bestemt rolle eller oppgave, spesielt i en yrkeskontekst
- Skikkethet innebærer en helhetlig vurdering av både faglige og personlige forutsetninger for å sikre at personen kan fungere forsvarlig i yrket og ikke utgjør en fare for pasienter eller andre
- Faglighet handler om en persons kunnskaper og ferdigheter innenfor et spesifikt fagområde, mens skikkethet er en bredere vurdering av personlige egenskaper, holdninger og dømmekraft

- **Personlig egnethet:** Hvordan personen håndterer vanskelige situasjoner, viser empati og respekt, og viser god dømmekraft
- **Faglige ferdigheter:** Den konkrete kunnskapen og de ferdighetene som trengs for å utføre jobben på en forsvarlig måte
- **Etisk bevissthet:** Forståelse for etiske retningslinjer, profesjonell taushetsplikt og en sunn holdning til maktforhold
- **Helse:** Helsemessig skikkethet (psykisk helse) er en viktig faktor.

PSYKOLOGISTUDIET

- Mere fokus på skikkethet enn tidligere
- Psykologyrket stiller særlige krav til personlig integritet, sosial kompetanse og rolleforståelse
- Store konsekvenser om man slipper gjennom en student som åpenbart ikke er egnet
- Skikkethet er har bestandig vært viktig psykologistudiet men tematikken har stort sett vært løftet når tvilen allerede er der
- Kommer man for sent inn når det gjelder skikkethet?
- Kan man gripe inn på et tidligere tidspunkt?

PSYKOLOGISTUDIET (CONT.)

- Rollen knyttet til de som arbeider med skikkethet er mest knyttet til å være en portvokter.
- Kanskje vi har glemt fokuset på å bygge skikkethet?
- Skikkethet er ikke noe en person har eller ikke har, men noe man kan utvikle over tid gjennom studiet
- Skikkethet handler om dannelse, utvikling og modning
- Man burde forvente en progresjon gjennom utdanningen slik at det er høyere forventninger til studenten mot slutten av studiet enn når man starter
- Bygge skikkethet som en kompetanse og lengre profesjonsstudier gir en unik mulighet til å bygge en slik kompetanse

PSYKOLOGISTUDIET (CONT.)

- Hvem er psykolog studenten?
  - Veldig ulike, men alle skoleflinke som har arbeidet hardt for å komme inn på studiet
  - Skoleflink er ikke det samme som å være en god psykolog
  - Mye frykt for å feile og for ikke å være flink nok
  - Vår erfaring er at vi møter mange sårbare studenter som opplever ulike former for psykiske plager og relasjonelle utfordringer
  - Det å være skikket er direkte knyttet til profesjonsrollen (bruke seg selv som et instrument/verktøy)

HVA ER DET Å VÆRE USKIKKET?

- Studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for pasienter, klienter eller brukere
- Studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere
- Studenten viser truende eller krenkende adferd i studiesituasjonen
- Studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis
- Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser
- Studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle
- Studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade av pasienter, klienter eller brukere
- Studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning

HVA ER DET Å VÆRE SKIKKET?

HVORDAN BYGGE SKIKKETHET?

- Ha et ønske å øke bevisstheten knyttet til skikkethet og få studentene til å reflektere rundt skikkethet og profesjonsrollen
- Gi eierskap til studenten til å tilegne seg denne kompetansen selv
- Snakke om skikkethet og skikkethetsbygging tidlig i studiet
- Gjøre det til en integrert del av utdanningen ved at man gjennom hele studiet informerer og underviser studenter, undervisere og eksterne samarbeidspartnere omkring hva skikkethet innebærer og betyr
- Integrere skikkethet som kompetanse i lærings- og ferdighetsmål som gir muligheter for å vurdere skikkethet i studiet (ikke bare gjennom teori men også i gjennom ferdighetstrening, rollespill, praksis)
- Ved å snakke mye om skikkethet kan man også sikre at fremtidige veiledere i praksisfeltet har kunnskap om skikkethet

HVORDAN SKAPE STRUKTURER?

- Skikkethetsvurderingen finner sted igjennom hele utdanningen i det som kalles en løpende skikkethetsvurdering
- Psykologisk institutt har et internt 'Drøftingsutvalg for studentatferd' som oppnevnes av instituttstyrer, og som har et overordnet ansvar for å sikre god kvalitet i PSI's løpende skikkethetsarbeid
- Utvalget består av en leder, praksiskoordinator, klinikkleder, undervisningsleder, tre vitenskapelig ansatte, institusjonsansvarlig for skikkethet for SV-fakultetet og en administrativ sekretær for utvalget

HVORDAN SKAPE STRUKTURER? (CONT.)

- Ha ansvar for at det foreligger god informasjon til både studenter og undervisere om det løpende skikkethetsarbeidet på PSI
- Fungere som en ressurs overfor studenter, lærere, veileder eller emneansvarlige som ønsker å drøfte problemstillinger knyttet til det løpende skikkethetsarbeidet
- Være et forum for drøfting (anonymt eller navngitt) av hva som kan være mulige tiltak i enkeltsaker der det fra emneansvarlige, medstudenter, praksissteder eller andre som er i nær kontakt med studenten hvor det har blitt formidlet observasjoner av atferd som kan være egnet til å reise tvil om skikkethet

VÅRE ERFARINGER FRA DUS

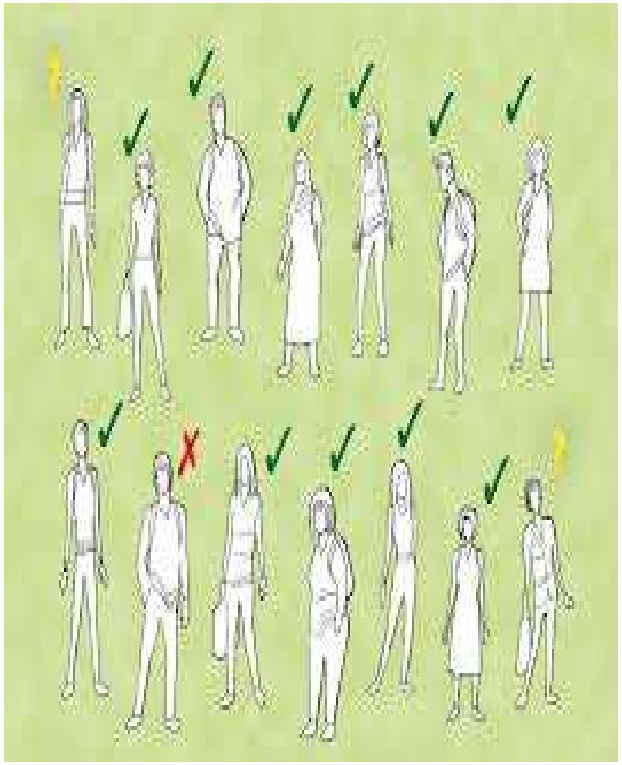
- Viktig at det er dedikerte ansatte fra alle deler av studiet som sitter i DUS
- Har mange partnere å diskutere med slik at man ikke blir sittende alene med saker
- Det at vi er mange gir oss muligheten i fellesskap å finne gode løsninger på hvordan vi skal løse problemet
- Viktigheten av å være flere sammen om en sak gjør at man får flere perspektiver omkring et problem
- Når man har fokus på skikkethetsbygging øker arbeidsbyrden, da ikke alle bekymringer er knyttet til uskikkethet men andre ting
  - Eksempler: Relasjonelle problemer, psykiske plager, livshendelser, holdninger, etc.

VÅRE ERFARINGER FRA DUS

- Studenter, undervisere og samarbeidspartnere blir bevisst omkring hva skikkethet innebærer slik at vi får mange henvendelser
- Noen slutter og noen blir «veiledet ut»
- Noen tar kontakt frivillig for at de vil snakke med oss
- Når noen melder bekymringer er dette knyttet opp til kriterier i forskriften
- Tidlig ute skaper mindre problemer senere (lettere å løse et mindre problem enn et som har blitt stort)
- Viktig å definere fokus for hva man skal arbeide med slik at arbeidsbelastningen ikke blir for stor
- Løse «problemer» på lavest mulig nivå slik at DUS ikke blir overbelastet

REFLEKSJONSOPPGAVE

- Hva er deres tanker om skikkethetbygging?
- Hva gjør dere for å bygge skikkethet dere dere arbeider?
- Hvordan organiserer dere skikkethetsarbeidet der dere arbeider?

NOE DERE LURER PÅ?